

СИСТЕМА ІНФОРМАЦІЙНИХ ПОТОКІВ КОНТРОЛІНГУ

Рух матеріальних і фінансових потоків, що супроводжується відповідними інформаційними потоками, є основою господарської діяльності підприємства. Між управлінською системою, що діє на підприємстві та її підрозділах, відбувається неперервний рух інформаційних потоків, які забезпечують надходження інформаційних даних, потрібних для здійснення управлінської діяльності. Служба контролінгу як елемент системи управління активно споживає інформаційні ресурси та, відповідно, є отримувачем і відправником інформаційних потоків. Інформаційні потоки й облікова інформація зокрема відображають поточний стан і перспективи діяльності будь-якого підприємства [3].

Основні проблеми інформаційного забезпечення управління та надання облікових даних для потреб контролінгу такі:

- інформація надходить зі значним запізненням;
- інформація містить багато зайвих даних і є занадто деталізованою;
- більша частина інформації характеризує минулі події;
- інформація містить переважно дані в цифровій формі;
- інформація, що надходить з різних джерел, часто є суперечливою;
- інформація надходить до користувачів нерегулярно;
- недостатність інформації, необхідної для визначення майбутніх цілей діяльності та стратегічних рішень.

Для подолання визначених недоліків доцільним є проведення модернізації системи інформаційного забезпечення. Таке вдосконалення системи інформаційного забезпечення, безумовно, надасть додаткові переваги для контролінгу: підвищення рівня адаптації функціонування служби контролінгу до мінливих умов зовнішнього та внутрішнього середовища; підвищення рівня оперативності й обґрунтованості реалізації основних функцій контролінгу в управлінні торговельними мережами; оперативність оцінки результатів поточної діяльності відповідно до встановлених цілей. Оскільки контролінг є важливим інструментом підвищення ефективності управління підприємствами, а інформаційні потоки й облікові дані є основним ресурсом системи контролінгу, то можна зробити висновок, що саме від якості системи інформаційних потоків і облікової інформації зокрема залежить якість управлінських рішень у системі дії контролінгу. Розглядаючи контролінг як цілісну систему управління процесом досягнення цілей організації, слід вказати на те, що він має стати функціонально відокремленим напрямом економічної роботи в організації, який пов'язаний з реалізацією фінансово-економічної інформативної функції для прийняття оперативних і стратегічних управлінських рішень [1].

Впровадження контролінгу є процесом, який складається з декількох послідовних етапів:

- опис наявної бухгалтерської інформаційної системи організації, включаючи всі її первинні складові;
- формування вимог до необхідної управлінської інформації відповідно до потреб управлінь, відділів і служб організації;
- побудова системи, зорієнтованої на забезпечення керівників необхідною управлінською інформацією;
- побудова системи управлінської звітності, окремо інспектованої внутрішнім аудитом;
- інтеграція в систему фінансового планування.

У процесі організації бухгалтерського обліку та системи облікових даних для контролінгу важливо:

- обрати показники, які б задовольняли цілі керівництва і які були б включені у внутрішню та зовнішню звітність;
- обрати методи формування облікової інформації, визначення цих показників;
- визначити періодичність формування та напрямки надання внутрішніх звітів.

До основних недоліків інформаційних потоків системи інформаційного забезпечення управління можна віднести:

- дублювання інформаційних потоків, що спричиняє надмірне інформаційне навантаження споживачів інформації (менеджерів і контролерів) та ускладнює її сприйняття й аналіз;

– відсутність релевантної інформації, що пов'язана зі значними обсягами другорядних інформаційних даних, які створюють перешкоди в інформаційній системі підприємства й ускладнюють виокремлення важливої для управління інформації;

– відсутність чітко визначеної відповідальності за зміст інформаційних документів, що спричиняє низьку якість їх підготовки та, як наслідок, прийняття помилкових управлінських рішень;

– наявність зайвих ланок у системі інформаційних потоків підприємства, що збільшує тривалість руху документів від їх укладача до отримувача;

– ненадходження інформаційних потоків до адресата внаслідок низької якості програмного забезпечення для автоматизації документообігу або низьких технічних характеристик обладнання, що забезпечує функціонування каналу передачі, кодування та декодування інформаційних даних;

– недостатня якість формування інформаційних потоків внаслідок низької кваліфікації технічних працівників, а також технічних помилок. Відмітимо, що інформаційний потік – це передусім стабільний рух інформації, спрямований від джерела інформації до отримувача, визначений функціональними зв'язками між ними. У свою чергу, під системою інформаційних потоків інформаційного забезпечення контролінгу в управлінні слід розуміти організаційно оформлену, упорядковану сукупність інформаційних потоків, що забезпечують ефективну реалізацію контролінгової, управлінської та господарської діяльності загалом відповідно до тенденцій у зовнішньому і внутрішньому середовищі та інформаційних потреб контролерів [2].

Отже, з метою задоволення інформаційних потреб контролерів потрібно створити таке інформаційне забезпечення, яке можна розглядати як систему та як процес. Як система інформаційне забезпечення містить такі елементи:

– підсистема збору інформації про стан зовнішнього середовища;

– підсистема збору інформації про стан внутрішнього середовища;

– підсистема інформаційних потоків та інформаційні технології. Як процес інформаційне забезпечення передбачає реалізацію таких етапів:

– встановлення інформаційних потреб контролерів,

– збирання або отримання необхідної інформації від інших підрозділів та її обробка;

– передача інформації та її інтерпретація;

Список використаних джерел

1. Голов С. Ф. Управлінський облік : підручник / С. Ф. Голов. К. : Лібра. 2003. С. 704.
2. Ким О. А. Організаційно-методичні основи управління розробкою проекту контролінгу підприємства: дис. канд. екон. наук: 08.00.05. М., 2006. 161 с.
3. Менеджмент організацій: підручник / [Л. І. Федулова, І. І. Сокірінік, В. В. Стадник та ін.]; за заг. ред. Л. І Федулової. К.: Либідь, 2004. 448 с.
4. Садовніков В. І. Потоки інформації в системах управління. М.: Енергія, 1973. 240 с.
5. Сухарева Л. А. Контролінг – основа управління бізнесом. К. Ельга, Ніка-Центр, 2002. 208 с.
6. Тарасюк М. В. Контролінг в управлінні торговельно мережами: теорія, методологія, практика: монографія. Київ. нац. торг.екон. ун-т, 2010. 548 с.